

MILJONID HARIDUSSE

Haapsalu ja Taebla kool hakkavad kerkima

Nii Haapsalu kui ka Taebla lapsed alustavad 2019. aastal uut õppeaastat tuliuues koolimajas, sest valitsus lubas 6,7 miljonit eurot toetust.

KAIRE REILJAN
kaire@le.ee

Lääne-Nigula vald saab Taebla kooli uue hoone ehituseks ja sisustamiseks veidi üle 1,7 miljoni euro, Haapsalu linnavalitsus uue põhikooli ehituseks ja koolivõrgu korrastamiseks 5 miljonit eurot toetust.

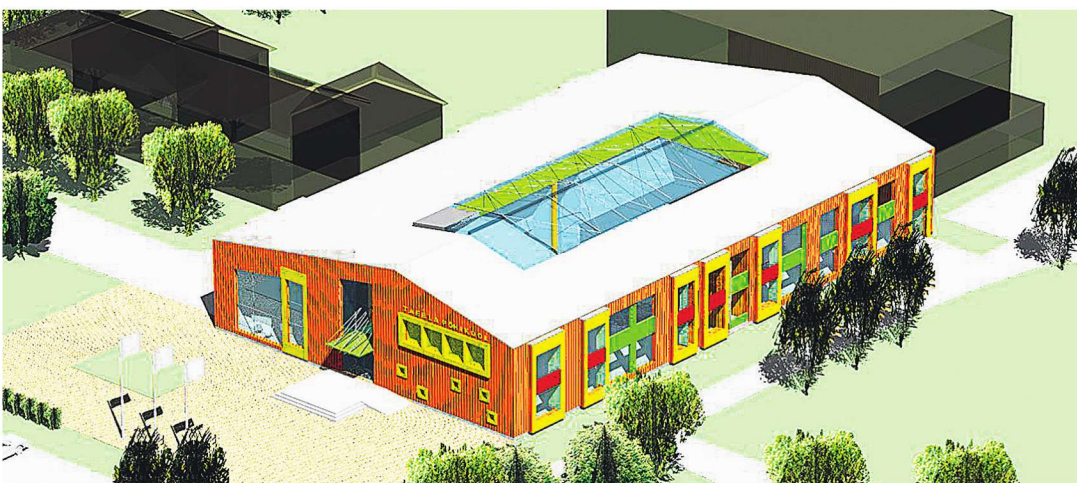
Uus vana kõrvale

Taeblasse kerkib uus koolimaja senise koolihoone kõrvale. Lääne-Nigula vallavanem Mikk Lõhmus pakub, et avaaktuse võiks seal pidada 2019. aastal. „2018 veel ei jõua, sest ehitus võtab aega,” sõnas ta.

Lõhmuse sõnul on ehitusajad sellises järgus, et kui lõpptaotlusele kinnitus saadud, saab koolimaja projekteerimishanke välja kuulutada ja hoone projekteerimist alustada. „Ettevalmistustööd projekteerimiseks on suures osas tehtud – eskiis on olemas, ruumiprogramm samuti,” rääkis Lõhmus. Vallavanem lisas, et hindamiskomisjoni ettepanekul tuleb koolimaja esialgu planeeritust veidi väiksem, mistõttu on vaja ruumiprogrammi pisut muuta.

Lõhmus lootis, et ehitushanke väljakuulutamiseni võiks vald jõuda selle aasta lõpus. „Projekteerimisel ei tea kunagi, kui kaua see aega võtab. Ega sellega peakski kiirustama, vaid tuleks asjad korralikult läbi mõelda. Projekteerimiseksimusi on hiljem keeruline parandada,” selgitas ta.

Uue maja ehituse ajal jätkub õppetöö Taebla praeguses kooli-

Taebla uus koolimaja pidi kerkima vana asemele, aga nüüd võib asukoht muutuda. KAIE ENNO ESKIIS

majas. Lõhmuse sõnul teeb uue koolimaja ehitamine senise kõrvale asja lihtsamaks, sest õpilasele pole vaja ehituse ajaks asenduspinda otsida. Uue koolimaja valmimisel vana lammutatakse.

Praegusest koolihoonest jääb alles vaid võimla. Võimla ehitamine ei olnud toetuse saamiseks abikõlblik ja nüüd kavatseb vald võimla oma raha eest remontida.

Peale riigi eraldatava 1,72 miljoni euro on Lääne-Nigula vallavolikogu andnud ka garantii toetada koolimaja ehitust ja võimla remonti 0,5 miljoni euroga.

Haapsalus on linnavalitsus põhikooli planeeringu koostamiseks sõlminud lepingu konsultatsiooniettevõttega Hendrikson ja Ko. Haapsalu linnavalitsuse ehi-

tusosakonna juhataja Aivar Sein sõnul peaks planeeringu eskiis valmima 17. aprilliks.

Haapsalu valib kohta

Linnavalitsus on põhikooli hoone võimalikuks asukohaks pakunud kaks varianti: Haapsalu kolledži ja spordihoone vaheline ala staadionil või praeguse Nikolai kooli asukoht. Planeeringu koostaja ülesanne on kaaluda mõlema variandi plusse ja miinuseid.

Uue maja ehituse ajal jätkub õppetöö Taebla praeguses koolimajas. Uue valmimisel vana lammutatakse.

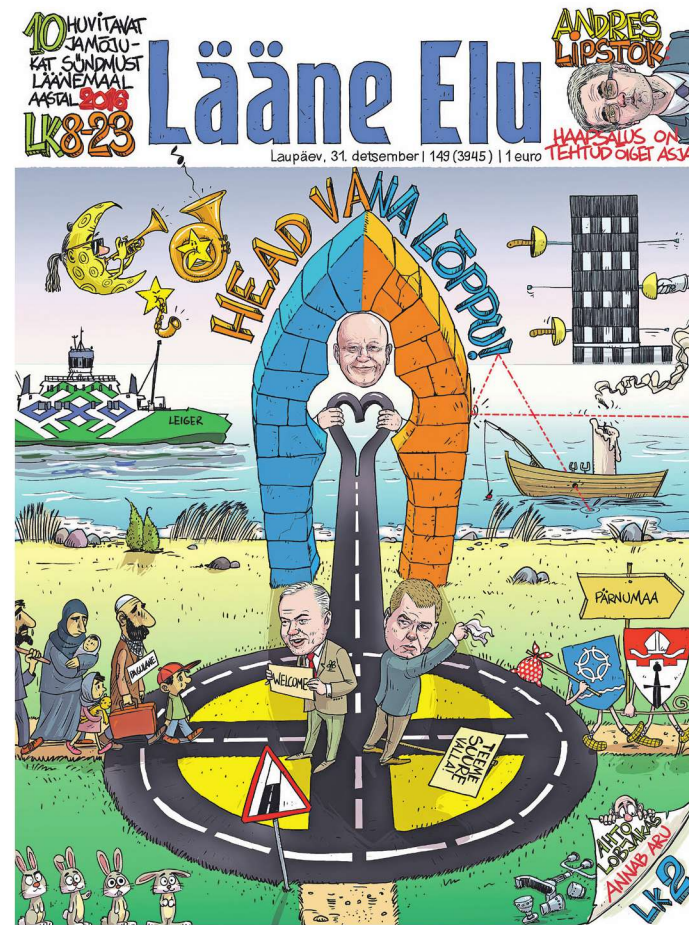
„Meie soov oli, et esitatakse ka illustreeriv materjal ja põhjendused, mille poolest üks või teine asukoht koolile parem oleks,” rääkis Sein.

Planeeringu avalik arutelu jääb Sein sõnul kevadesse ja pärast seda kuulutatakse välja konkurss koolimaja arhitektuurilise lahenduse leidmiseks. „Ehk jõuaks suveks arhitektuurikonkursiga mingisse staadiumi,” lootis ta.

Sein lisas, et linnavalitsuse soov on parima ideekavandi autoriga ka projekteerimisleping sõlmida. Haapsalu aselinnapea Peeter Vikman ütles, et parimal juhul võiks koolimaja ehitus alata tuleva aasta alguses.

Valitsus toetab põhikoolide taristu suuremahuliseks nüüdisajastamiseks 31 ettepanekut 55,3 miljoni euroga.

Investeeringute abil saavad omaavalitsused koolid, mis vastavad eelseisvate aastakümnete vajadustele: paraneb õppekeskkond ning vähenevad hoonete ülalpidamise kulud, mis lubab paigutada rohkem raha hariduse sisulisse tegevusse.

Lääne Elu esikülj võitis kuldauhinna

Lääne Elu sai oma 31. detsembri esikülje eest ühe neljast Eesti ajalehete liidu kujunduskonkursi kuldauhinnast.

„Ootamatu, üllatav, lõbus, sundimatu. Žürii liikmetele meeldis ka see, et seal oli hästi palju detaile,” iseloomustas võidutööd kujunduskonkursi elluvija, Eesti Ekspressi peakujundaja Tarmo Rajamets.

Lääne Elu aastalõpulehe esikülje joonistas Ott Vallik ja see sai auhinna avatud rühmas.

„Lääne Elu esikülj oli kogu selle aasta valikust üks paremaid,” kiitis Rajamets. Ainult neli tööd said eri kategooriates tänava kuldauhinna, teistel tuli leppida hõbedaga või pronksiga.

Rajametsa sõnul oli üldine kujunduskonkursi võidutööde tonaalsus tõsisem ja ettear-

vatav. „Igal aastal tahaks rohkem üllatusi. Ega see aasta olnud erand. Julgustaksin eriti väiksemaid lehti vaatama oma kujundust selle pilguga, et üllatada,” sõnas ta.

Esikülje joonistanud Ott Valliku sõnul on humoorikas aastakokkuvõtte Lääne Elus traditsioon, mis on pildina esiküljel teist aastat.

„Tuli välja mõelda, mis kujundid panna aastat kokku võtma. See oli samasugune vaev kui igal aastal,” ütles Vallik. „Kui aga hakkab otsast mine- ma, siis on lihtne.”

Kujundusauhindu jagati suurte ja väikeste lehtede kogu kujunduse ja olemusloo kujunduse kategoorias, avatud rühmas, veebikülgedele ja digitaalsetele üksikprojektidele.

TARMO ÜUEMAA

KangaDzungel

8. märtsil kell 12 avame uue kaupluse Jaama 9

Avamishinnad!

Märtsi lõpuni **KOGU KAUP**

-60%

● JUHTKIRI

Koolireformi kaitseks

Valitsus kinnitas ligi seitsme miljoni euro suuruse toetuse Läänemaale kahe uue põhikooli ehituseks. Kaks miljonit eurot saab Lääne-Nigula vald Taebla koolimaja ehituseks, viis miljonit eurot Haapsalu linn põhikooli tarbeks. 2013. aastal avas Haapsalus ukseid Läänemaa ühisgümnaasium. Nende kolme uue kooliga peaks olema koolivõrgu reformiga Põhja-Läänemaal ja Haapsalus ühel pool.

Haapsalus on kahe gümnaasiumi asemel üks korralik. Lääne-Nigula loobus oma ainsast gümnaasiumist ja saab selle asemele korraliku põhikooli. Kooli sulgemine ei olnud kerge otsus. See tekitas inimestes segadust, hirmu ja pahameelt. See on loomulik. Otsus kool kinni panna, saati siis loobuda näiteks ainsast gümnaasiumist, ei olegi kunagi lihtne, seda enam, et kunagi ei ole täiesti kindel, kas see on õige, tagasiteed aga ei ole. Kui emotsioonid kõrvale jätta, on gümnaasiumi sulgemine kordi lihtsam kui selle taasavamine, mis on enam-vähem võimatu.

Just see on üks põhjus, miks on Kullamaa ja Lihula pisike gümnaasium lahti: kui panna kinni, siis tagasi enam ei saa. Paremini juba tasapisi edasi hingitseda. Või kas on ikka parem?

Kui esialgu võis haridusministeeriumi ametnike jutt „paremast õpikeskkonnast” ja „suurematest võimalustest” tunduda õõnes, siis nüüd, kui esimesed riigigümnaasiumid on valmis ja hakkavad kerkima uued põhikoolid, see nii enam ei ole. Kahtlemata on mõnes mõttes õigus ka neil, kes räägivad kodulähedase pisikese gümnaasiumi eelistest, aga ainult mõnes mõttes. Kas Taeblas oluks õigem jätta gümnaasium alles ja pidada täistsükkliga kooli lagunevas majas, mida ei suuda vald eluilmast oma rahaga korda teha nüüd, mil gümnaasiumiosas lapsi peaaegu polegi? Või on õigem ikkagi üks korralik, uus ja tugev põhikool? Küllap ikka see viimane. Seda enam, et riigigümnaasium ei asu just mägede taga.

● TEISED LEHED

Kaido Kama: 60aastase kuusiku raiumine on lapsetapp

POSTIMEES. Mul on kuri kahtlus, et RMK-l hakkab mets otsa saama. Raiemahu vähendamise asemel minnakse järjest nooremate metsade kallale ja ilmselt hakkab kasvama ka raiesurve kaitsealadele, kus on veel vana metsa alles, kirjutab aastatel 1982–1990 Antsla metskonna III jaoskonna metsnikuna töötanud Kaido Kama.

„Iga vana metsamees teab, et tegemist on lapsetapmisega. Tähelepanuväärne on, et selle järjekordse raievanuse alandamise vastu astusid esmakordselt välja ka suured metsafirmad (konkreetselt näiteks Lignator Mets OÜ). Ja selle seadusemuudatuse eestkõnelejad on olnud eelkõige RMK ja riigiametnikud, mitte erametsaomanikud,” kirjutab Kaido Kama 60aastase kuusikute raiumise kohta.

1980ndatel oli kogu Eesti aastane raieaht kuni 3,5 miljonit tihumeetrit. Praegu raiutakse 10 miljonit ja tahetakse hakata raiuma 15 miljonit, rehkendab ta.

Kui väidetakse, et metsa majandamine on jätkusuutlik, sest me raiume vähem, kui juurde kasvab, siis on see trikk, väidab Kama. „Trikk on selles, et mida noorem mets, seda suurem juurdekasv,” kirjutas Kama.

● LAUSELAEN

„Loodan, et Läänerannaga on sama lugu kui IRL-iga, et see nimi jääb kuhugi ajaloo prügikasti.”

Looduskaitse ja kooliõpetaja **Peeter Hermik**. LE, 4. märts 2017

Kas hooldekodureform või rahakeerutamise projekt?

Hooldekodureform võib osutuda kinnisvaraäri rahakeerutuseks ja tuua tänavaile uued kodutud.

Ühes septembrikuises Lääne Elu arvamusloos „Jut-te levib, kuid infot napib” (LE, 13. september 2016) esitasin hulga kummalisi küsimusi, millele polnud poole aasta tagusest ajakirjandusest kahjuks võimalik vastuseid leida. Küsimused puudutasid käimasolevat tööhoiureformi seotud hooldekodude reformi. Hooldust vajavate inimeste elukorralduse aspekte pärast nende kahe reformi ellurakendamist.

Nüüd on elu ja asjade käik ise hakanud minu toonastele küsimustele vastuseid andma. Või õigemini, elu ja asjade käik on hakanud tekitama küsimusi lõpuks ometi ka paljudes teistes kuidagi selle asjaga puutes olevais inimestes ning ajakirjanduses.

Leian sotsiaalmeediast nõrdimusavaldusi maakohatades asuvate suurte, alles viimasel aastakümnel renoveeritud või uhiuutesse peremajadesse kolitud hooldekodude sulgemise kohta; küsimusi, kuhu need inimesed sealt ometigi pannakse, kuhu viiakse, ja miks ometi jälle kaotatakse maakohatades noid nii vajalikke töökohti.

Leian sotsiaalmeediast ka paha-meelsest üllatusest tulvil küsimusi korralikelt heal järjel olevail Tallinna kortermajainimestelt: miks nende majja mitmesse korterisse on elama asunud mingid ilmse häirega, mingid vigased, veidralt inimesed mitmekesi ühes korteris, kes ei oska trepikodades kinni pidada ühiselu reeglitest, ei oska suhelda adekvaatselt, ei tee või just teevad seda, teist või kolmandat. Aga meie, kes me oma korteri viie aasta eest raske raha eest ostime, uude majja, heasse piirkonda, turvalisse naabrusesse?

Leian lõpuks ka Käo päevakeskuse esinduskogu avaliku pöördumise Postimehes, millest saan teada, et maa-hooldekodudest Tallinna küüditatud hooldekoduklientide tarbeks, kes ilmselt labaseks lihtsalt toetatud elamiseks on liiga lootusetud juhtumid, alustatakse lausa uhiuute hoonete ehitust ASi Hoolekandeteenused bilansis olevaile territooriumitele. Sel konkreetsel juhul siis Käo päevakeskuse kitsukesele linnaõuele, kus on päevakeskus ise oma hoolalustega harjunud päevaseid õue-tegelusi ellu viima.

Nende silmis, kel sellesarnasest päevakeskuse tegevusest aimu ei

AIDI VALLIK
kolumnist

ole, on see sisult lasteaed täiskasvanuile. Raske liit- ja vaimupuudega täiskasvanuile, kes on koduhooldusel, aga kelle hooldajad peavad olude sunnil siiski ka kuskil tööl käima ning selleks ajaks oma hooldatavad päevakeskuse järelevalve alla toovad.

Tolle esinduskogu mure on eelkõige õuetegevuse kadumine keskuse päevakavast. Üldisem probleem siinjuures on aga, et kogu see jama üleilmsel toimub, ning seejuures toimub vastuolus ministeeriumi enda senise, kehtiva eeskirjaga, mille järgi tuli hooldekodud reorganiseerida peremaja tüüpi väiksemaiks üksusteks, mille järgi enamik praegu suletavaid maa-hooldekodusid ongi tegutsenud.

Ühesõnaga, maa-hooldekodud lähevad kinni, kohalikud kaotavad neis töö. Nende hooldekodude patsientidest üks osa asustatakse ümber Tallinna kortermajadesse paar korda nädalas käiva tugiisiku nõuannete järgi ja tööhoiureformi viljastavais tingimustes iseseisvalt hakkama saama. Teine osa neist, kel tõenäoliselt ei liigu ükski käsi ega jalg või kes ei ole võimelised iseseisvalt isegi lihtlauset moodustama, paigutatakse Tallinna ehitatavasse uutesse hooldekodudesse.

Samal ajal jäävad maapiirkondades – Sõmerus, Kodijärv ja mujal – tühjalt seisma peaaegu uued, noile hooldekodudele viimase kümne aasta jooksul 30 miljoni euro sihtotstarbeliste eurotoetuste eest ehitatud peremajad. Nende omanik on paberites AS Hoolekandeteenused, haldusteenust osutab Riigi Kinnisvara AS, ühesõnaga, omanik on algusest lõpuni riik.

Riik, mis samal ajal, just praegu, ootab erihooldekande reformi elluviimiseks Euroopa tõukefondidest järgmiste aastate jooksul laekuvat umbes 50 miljonit eurot uut sihtotstarbelist raha meie abitute ja väetite elutingimuste parandamiseks. Sel-

● **Kui inimesed on olnud aastaid hooldekodude patsiendid põhjusega, siis kui eluterve on arvata, et nad ühel hetkel hakkavad oma eluga toime tulema iseseisvalt?**

Rail Balticu kummitusrongist ei tohi vaikida

Kuni see rong pole veel liikuma läinud, on paras aeg ka selle esimesi tagajärgi aimata ning teada, kellele asja õnnestumise korral ausammas püstitada ja kellest ebaõnnestumise korral topis teha. Selleks tuleks aga nõuda projekti personaalia avalikustamist: kes ja millal on oma allkirjaga sel projektile võtnud ka personaalse vastutuse, et mitte võimaldada tuleviku põlvete ees ennast õigustada „kollektiivse otsustuse” ja seega ka vastutamatusena.

Aga seni? Mida toob juba raudtee peaaegu kohe algava ehituse esimene etapp kaasa inimestele igapäevaelus? Kas praegune raudtee Tallinnast Pärnuni jääb alles, osaliselt katub see ju rajatava trassiga? Raudtee ehitamine eeldab omakorda uusi teid ja ligipääsukoridore, praeguste üle-

TÕNU OTS
psühholoog

sõidukohtade kas või ajutist sulgemist või ümbersõidukohtade rajamist? Kus hakkavad paiknema ehitusmaterjali koondamiskohad ja ehitajate elamispaigad? Kuidas koormab ehitusmaterjali vedu praegust maanteevõrku ja piiratud kandevoimega teid? Kuidas see kõik mõjutab looduskeskkonda?

Olen kolm korda näinud lähedalt ka BAMi ehitamist ja nägin pealt, kuidas see algselt plaanitud juba „valminud raudtee pealt edasi ehitamise” idee läbi kukkus – ikka tuli rajada ka ligipääsuteid ja seal ka laagreid ajutiste soojakute ja staabiruumidega. Vaevast see meilgi palju teisti õnnestub. Seegi kõik mõjutab ju inimesumite füüsilist ja psüühilist mikrokliimat ja loodust. Kas as-

leks plaanitakse RKASi kaudu ehitada uusi maju ja osta kortereid. Ikka selleks, et nood seni metsikuis maakohatades peremajades vielnud väetid lõpuks linnaõhku saaksid nuusutada või töölkäimine nad vabastaks.

Aga mõelgem. Kui lähtuda elutervest eeldusest, et inimesed on olnud aastaid hooldekodude patsiendid ikkagi põhjusega, siis kui eluterve on arvata, et nad ühel hetkel hakkavad oma eluga toime tulema iseseisvalt? Või noh, peaaegu iseseisvalt. Sest tugiisik käib ju paar korda nädalas õpetamas. Kas keegi tõemeeli usub, et need inimesed tulevad toime stabiilse töölkäimisega, oma tulude ja kulude reguleerimisega, enda isiklike vajaduste eest hoolitsemise ja ühiselu reeglite täitmisega? Kas tõesti?

Aga kui määratud tähtaeg, mille jooksul riik neilt korteriüüri ei nõua, täis saab ja nad peavad hakkama maksma Tallinna keskmisi üürihindu? Oma madalapalgaliste töökohtade töötasust? Mis edasi?

Kas ei lõpe see lugu mitte nende euroraha eest ehitatud majade ja ostetud korterite tühjaksjäämisega ka Tallinnas? Kui praegu saab RKAS asuda maha müüma neid uusi maale rajatud peremaju, siis kas kümne aasta pärast saab RKAS müüa otsast toda vabanenud kinnisvara ka Tallinnas, mõistagi hoopis teiste hindadega? Kas pole kogu see hooldekodude karussell tegelikult RKASi ja AS Hoolekandeteenustega seotud stüimevaba rahakeerutamise projekt?

Kas ei lõpe see lugu umbes viie aasta pärast meie kodutute arvu hüppelise suurenemise ja kuritegevuse kasvuga? Inimeste elutraagikast rääkimata.

Või hakkame kuulma anekdootte stiilis „Elasid kord ühes korteris koos paranoiline skisofreenik, suit-siidne depressioonik ja agressiivne psühhootik, kõik 60 protsendi ulatuses töövõimelised”?

See ei ole tegelikult üldse naljakas. See on hoopis kirjeldamatult õudne. Kunagi, kui säärased „anekdoodid” on saanud osaks meie igapäevaelust, tasub meelde tuletada selle valitsuse ministrite nimesid, kelle ajal ja allkirjadega see supp kokku keedeti. Hiljemalt sellel ajal, kui nad hakkavad presidendiks kandideerima.

jaosalised vallad, olgu uued või vanad, saavad üldse midagi kaasa rääkida just selliste probleemide ilmnemisel või ennetamisel?

Kui praegu oleme seisus, kus kõik senitehtu oli salastatud ja paljut oleme teada saanud alles juba otsustatuna tagantjärele, siis iga järgmine samm ja tegevus peab olema juba ette täiesti avalik – tellimiste, tarnete ja maakasutuse lepped, rahastamine, pidev keskkonnakontroll ja mõjuanalüüs jms.

Oleks õige moodustada isegi ühis-kondlik, parteideülene ja valitsusväline jälgimiskomisjon, et vältida selliseid ootamatusi rahvale, milleks said laevade, sadamate, metsa ja elektri-ga seotud põhjendamatud riigisala-dused.

Nõva vallavanem Deiw Rahumägi leiab, et kuni kohtuotsus pole jõustunud, ei pea ta ametist loobuma.

ARVO TARMULA

SÕDA VANAINIMESEGA

Nõva vallavanem kaebab süüdimõistmise edasi

Nõva vallavanem Deiw Rahumägi kaebab riigikohtusse Tallinna ringkonnakohtus tema kohta tehtud süüdimõistva otsuse.

TARMO ÕUEMAA
tarmo@le.ee

„Lähem riigikohtusse edasi,” ütles Rahumägi eile. „See on absoluutselt valesti üles ehitatud süüdistus ringkonnakohtu poolt.”

Vallavanema sõnul on tal edasikaebamiseks aega 24. märtsini. „Juristid tegelevad praegu sellega,” ütles ta.

Tallinna ringkonnakohtu kriminaalkolleegium rahuldab veebruaris osaliselt Lääne ringkonna-prokuratuuri eriasjade prokuröri Küllike Kase apellatsiooni Rahumäe kohtuasjas ning mõistis ta süüdi ametialases võltsimises ja võltsitud dokumendi kasutamises. Selle eest määras ringkonnakohtus talle rahalise karistuse 150 päevamääraks ehk 7569 euro ulatuses.

„Võiksin palju rohkem pühenduda piirkonna arengule, aga selle asemel pean sõdima ühe vanainimesega ja tõestama, et sõiduauto ja telefon ei ole sama asi,” vihjas Rahumägi Nõva volikogu liikmele Ilme Peedsonile, kes on vallavanemat süüdistanud raha väärkasutamises.

Nõva volikogu esimees Peeter Kallas ütles, et volikogu ei kavatses vallavanemale umbusaldust

avaldada. Kui Rahumägi lõplikult süüdi jääb, peab ta vallavanema kohalt lahkuma. „See on pikk protsess. Tõenäoliselt kestab see sügiseni, nii et ei pea uut vallavanemat otsima,” ennustas ta.

15. oktoobril on kohalikud valimised, mille järel liitub Nõva vald Lääne-Nigulaga, liitumise ajal ametis olevale vallavanemale on ette nähtud aastapalga suurune preemia.

Lihula vanametalli vastuvõtupunkt on jälle avatud

KAIE ILVES
kaie@le.ee

Eilest on Lihulas Valuste teel taas avatud vanametalli vastuvõtupunkt. Oktoobri lõpust eileni oli see kinni. „Uudistajaid on juba käinud ja palju on olnud telefonikõnesid,” ütles OÜ Serviku juhataja Allan Kelder eile päeval. „Ega me hea meelega sulgenud, aga majanduslikult oli ta otstarbekas talvel kinni hoida.” Kelder ütles, et talvekuudel tuuakse vanarauda väga vähe.

Ettevõtte on kokku neli vanametalli vastuvõtupunkti: peale Lihula on ka Taeblas, Käinas ja Märjamaal. Talvekuudel oli suletud samuti Märjamaa punkt, mis avatakse aprillis.

Lihula vanarauaplatsil valitses eile vaikelu.

MIRJAM VARIK

Lihula punkt võtab vastu musta ja värvilist metalli. „Loomulikult ka autoromusid,” ütles Kelder. Kevadkampaania kor-

ras on romu(de) äravedu tasuta. Muidu on järeletulek ja äravedu kokkuleppehinnaga, nagu on ka vanametalli kohapeal

tükkideks lõikamine. Soovi korral kustutab ettevõtte sõiduauto registrist. „See on kliendile tasuta,” ütles Kelder.

Musta metalli kokkuostuhind Lihulas jääb vahemikku 90–125 eurot, värvilise metalli kokkuostuhind on 230–3500 eurot tonn. Hind oleneb kogusest ja materjalist. Kelder märkis, et vanametalli hind turul on praegu viimase paari aasta parim.

Vanametalli saab Lihulas ära anda tööpäeviti kella üheksast hommikul viieni õhtul.

OÜ Servik on vanametalli kokkuostuga tegelnud kümme aastat. Lihula vastuvõtupunktis töötab üks inimene. „Opereerime ettevõtte töötajaid mitme punkti vahel,” ütles Kelder.

Koit Uusi plaanib Uuemõisa korterelamut

Koit Uusi valdusfirma Uuemõisa Invest soovib Tallinna maantee äärsele krundile Uuemõisa ehitada korterelamu. Tallinna mnt 88 kinnistu detailplaneeringu algatas Ridala volikogu oma veebruariistungil.

Detailplaneeringu taotleja on Koit Uusi valdusfirma Uuemõisa Invest, ütles Ridala abivallavanem Ailar Ladva.

Ladva sõnul peab planeering välja selgitama, mida sinna ehitada saab. „Kui kiiresti toimetada, võtab detailplaneeringu koostamine ja kooskõlastamine aega vähemalt pool aastat,” ütles Ladva ja lisas, et ei või kunagi kindel olla, kas planeering lõpuks ka heaks kiidetakse.

„Tõenäoliselt läheb see planeering läbi, praegu ma küll ei näe, miks see peaks taker-

duma,” arutles Ladva. „Ometi võib, nagu planeeringute korral tavaks, vastuväiteid tulla naabritelt.”

„Esialgu planeerime kahekorrukselise kortermaja,” ütles Uuemõisa Invest ASI vastutav spetsialist Ilmar Pruul ja lisas, et kortereid võiks olla majas 7–10. Parkimisega ei teki krundil probleemi, maanteeametilt on planeeringukoostajail juba luba saadud.

Millal ehituseks läheb, ei oska arendaja veel öelda. Sellest, et kunagise toidukoha Ajamaja kõrval on aastaks 2020 korterelamu, on Pruuli sõnul vara rääkida. „Paberid korda, siis saaks krundile otstarbe, ehitusõiguse,” selgitas Ilmar Pruul.

URMAS LAURI

Politseinik viib Khatebi Haapsalu kohtumajja.

ARVO TARMULA

Kohus naist ähvardanud pagulase üle algab mais

Haapsalu kohtumajas algab protsess, kus astub kohtupinki perevägivallas ja ähvardamises süüdistatav Süüria pagulane, esimene istung leiab aset mais.

Kannatanu eraelu kaitseks määras kohus Samer Khatebi süüdistusaja istungid kinniseks, esimene kohtuistung on määratud mai keskpaigaks, ütles kohtute pressiesindaja.

Tegemist on esimese juhtumiga Eestis, kus süüdistatav on välismaalasele rahvusvahelise kaitse andmise seaduse alusel Eestisse saabusnud inimene.

Euroopa Liidu rändekava alusel Eestisse ümber paigutatud pagulane, Süüriast pärit 27aastane Samer Khateb tulitses möödunud aasta 12. no-

vembril oma abikaasaga, meedia andmeil oli tüli põhjus armukadeduses.

Lääne Elu on varem kirjutanud, et tüli ajal teipis mees naise käed kinni ja tarvitas tema kallal vägivalda. Khateb ähvardas naise põlema panna, olles enne talle peale läigatanud süttivat vedelikku. Meedias levinud väide, et Khateb sidus naise radiatori külge, ei vasta tõele. Naine teavitas juhtumust pere tugiisikut, kes kaasas politsei.

Khatebi süüdistatakse perevägivallas ja ähvardamises. Eelmise aasta lõpul lepitati prokuröri kokku tingimisi aasta ja kahe kuu pikkuses vanglakaristuses. Prokurör loobus aga süüdistuskokkuleppest. Khateb on vahi all. **BNS**

Põlev prügikonteiner ehmatas päästeametit

Pühapäeva õhtul veidi enne kl 19 sai häirekeskus teate, et Haapsalus põleb spaahotell Laine. Teataja sõnul oli maja esimesel korrusel näha suurt leeki.

Laine hotell on avalik hoon ning kustutama olid valmis sõitma kõigi Läänemaa komandode päästjad. Esimesena ko-

hale jõudnud Haapsalu päästjad leidsid, et tulekahju põlnud mitte hotellis, mille ühes osas käib remont, vaid süttinud oli ehitusjäätmete konteiner maja ees. Päästjate saabudes põles praht konteineris suure leegiga. Tulekahju kustutati kell 19.14. **KAIRE REILJAN**

Päästeteenistuse medali saavad Hannes Kliss ja Kalev Pea

Läänemaa päästetöötajad Hannes Kliss ja Kalev Pea võtavad täna siseminister Andres Anveltilt ja päästeameti peadirektorilt Kuno Tammearult vastu päästeteenistuse medali.

Läänemaa päästepiirkonna operatiivkorrapidaja Hannes

Kliss on Läänemaa päästepiirkonnas töötanud üle 17 aasta. Lihula päästekomando päästja Kalev Pea on Lihula komandos töötanud 15 aastat, neist viimased kümme meeskonnavanemana.

KAIRE REILJAN

Vaata echo-eesti.ee

MOOTORSAAG
ECHO CS-490ES

469 €

389 €

ECHO

● NAISTEPÄEV JA SOOROLLID

Õiged ja valed naised

Naistest rääkides tükitab esikohale välimus ja suhe meestega, soolise võrdõiguslikkuse probleeme ei leevenda isegi 8. märtsi lillemeri.

KELLI SEITON
info@le.ee

„Ma ei ole modell, vaid see on mu amet,” ütles Haapsalust pärit modell, praegu Tallinna ülikoolis töötav Sille Sepp. Ta koordineerib ülikoolis programmi „Bridge it!“. Praegu teab ta väga hästi, mida tähendab üleolev ja rollisuruv suhtumine. Keeruline on olla pro fessionaal linnakorralduse alal, kui inimeses nähakse vaid ilusasti riides käivat kaunist mannekeeni.

„Minu arvates ongi tähtis, kuidas keegi inimesi näeb. Kas ta näeb soo ja ameti taga inimest,” arutles Sepp. „Kui inimesed vaatavad pilte, kus ma olen modell, siis nad tõlgendavad, et see olen mina. Aga on oluline teha vahet, et sellel pildil ma ei esinda iseenast, vaid seda naist, keda klient tahab kujutada.”

Šabloonne suhtumine

Naistepäev – ühed toovad lilleõisi, teised kasutavad päeva soolise ebavõrdsuse murekohtade tõstatamiseks. Lääne Elu küsitletud Läänemaa naised nimetasid probleemiks perevägivalda. Hea aspektina tõusis aga esile aktiivsete ja soolisi stereotüüpe murdvate naiste suur hulk. Ometi kohtavad ka oma elualal edukad naised alatasa n-ö šabloone suhtumist, mis tembeldeb naiste tegevusalasid õigeteks ja valedeks.

Tartu ülikoolis valminud doktoritöös uuris Liisi Piits, milliseid sõnu kasutame kirjallikes tekstides meeste ja naiste kohta. Üks järeldus oli, et naiste puhul räägitakse, milline on tema välimus ning suhe meestega, meeste puhul aga tema kohast sotsiaalsel redelil ehk sellest, kui edukas ta on. Piits tõdes, et kuigi tänapäeval teevad naised meestega peaaegu võrdselt palgatööd, on rollijaotus ja stereotüübid säilinud.

Sille Sepp meenutas intervjuud endise välisministri Marina Kaljurannaga, kus too tõdes, et naine peab olema teadlik, et kui ta on ühiskonnas aktiivne, siis hakatakse rääkima naise bioloogilisest kellast, riistest ja tema välimusest. Piitsa doktoritööst võib sellele kohe ka kinnituse leida: koos sõnaga „naine“ kasutati näiteks sõnu „kena“ või „suhtes“, mehe puhul aga hoopis „edukas“ või „rikas“.

„Minu arvates on hea näide ka suhtumine naisesse kui staatuse-sümbolisse *à la* „mul on ilus naine, järelikult ma olen edukas”,“ ütles Sepp. „et ma ei näe naist kui inimest, vaid mingit šablooni, milline ta olema peaks.”

Haapsalu vehkleja Katrina Lehis on puutunud kokku stereotüüpidega nagu „naine peab ikka ilus olema“ ja „sport ja higitamine pole naiselik“. Ta ütles, et pole neid tõemeeli kuulanud. Seda enam tunnetab Lehis nüüd oma esimest last oodates uusi kohustusi, mida täiesti võõrad inimesed talle kui naisele julgelt peale suruvad.

„Olen lugenud uudisteportaalist kommentaare, kus öeldakse, et mu karjäär vehklejana on nüüd läbi. Eeldatakse

Tallinna ülikoolis töötav Sille Sepp tahab saada asjatundjaks linnakorralduse alal. Tihti tunneb ta, et teda ei võeta tõsiselt, sest seni on ta teinud peamiselt modellitööd.

KELLI SEITON

se, et naine on see, kes tegeleb lapsega ja ta ei saagi enam kuhugi minna ega midagi teha,” rääkis Lehis.

Lehise tippspordist loobumise teated tulevadki võhivõõrastelt kommentaatoritelt, mitte temalt endalt. „Ma ise küll ei arva, et karjäär on läbi. Muidugi, kui laps on väike, siis peab temaga rohkem olema, aga seda teeme elukaaslasega mõlemad,” arutles ta.

Praegu kavatseb Lehis tippspordis jätkata. Kuna Lehis ootab oma esimest last, ei tea ta veel, millal saab ta sporti tõsiselt naasta. Kindel on aga, et samamoodi nagu naine ja elu-

kaaslane naistepäeva tähistavad – lihtsalt koos olles –, hakkavad nad jagama ka lapse eest hoolitsemise ülesandeid.

Kindlad rollid

Kuidas stereotüüpidest välja murda? Sepp näeb ühe lähendusestena lastekasvatust, kus poisid ja tüdrukud saavad mõlemad harjutada paljusid rolle. Üks hea näide on õpilasfirmadega tegelemine koolis. „See loob pinnase olukorraks, kus ei eeldata, et üks või teine amet on justkui naiselik või mehelik,” märkis Sepp.

Kogukond, kus naised ja mehed kannavad rolle, mida ise soo-

vivad, on tema hinnangul mitmekesisem ja tugevam. Katrina Lehis võib näite tuua vehklemisest. Kui ta laseks end survestada stereotüübist, et naine peab lapsega koju jääma, loobuks ta tippspordist ja ühtlasi sellest, milles ta edukas on ning mis talle rõõmu pakub.

„Ma mõtlengi pigem: ei ole nii, et pean midagi olema või tegema. Ei lase end survestada,” sõnas Lehis.

„Mehed ja naised on küll erinevad, aga see on ikkagi erinevus inimeste vahel. Pole olemas vaid ühte õiget ning kindlat mudelit, milline peab naine olema,” võttis Sepp kokku.

Mis teeb muret Läänemaa naistele?

SERLI KÜÜNARPUU
Haapsalu sotsiaalmaja direktor

Tööd ei ole, valikuid ei ole ja kui on, siis on see vähe tasustatud. Ka mehed eelistavad rohkem tasustatud töökohti väljaspool Läänemaad. Noortel naistel pole partnerit või on mees läinud mujale teenima.

Lähisuhtevägivald on murelikuks tegev teema. Naistepäeval on tõenäoliselt jällegi hulk naisi, kes saavad lilled asemele või lilledega koos ka vägivalda kogeda.

Haapsalu kõnniteede seis on kehv, jalgsi ja lapsevankriga on kohati ohtlik liikuda.

Rõõmustame selle üle, et naistel on palju sportimisvõimalusi. Kõik on lähedal ja kättesaadav.

KAJA LOTMAN
looduskaitseja

Läänemaal on varjatud perevägivalda, milles enamasti kannatavad naised ja lapsed. Ka president nimetas oma kõnes, et pühade ajal saavad ikka naised peksta. Kutsun üles vähemalt naistepäeval toetama Läänemaa naiste tugikeskust.

Rõõm on aga näha, kui aktiivselt naised Läänemaal võtavad osa ühiskondlikust elust.

Naiskodukaitse on muutunud üha tublimaks.

Läänemaa naised oskavad valmistada usumatult kauneid käsitööesemeid, hoides vanu traditsioone ja luues uut maitsekat disaini.

Kui oma eluteel alles sattusin Läänemaale, selgitas üks elukogenud läänlane mulle: „Läänemaa naine on nagu tubli hani, viskad talle solki kaela, aga hani raputab suled puhtaks ja toimetab oma asju edasi nagu enne.” Nii näengi ma nüüd Läänemaa naisi kindlameelsete ja rahulikena, kes kõigest hoolimata oma asja vankumatult ikka edasi ajavad.

MARIKA AEDVIIR
Haapsalu kunstikooli direktor

Naistele teeb muret töökohtade puudus. Meil on palju tublisid spetsialiste, kes kahjuks ei leia endale erialast tööd Läänemaal. Palgavahe pealinna ja Läänemaa-ga on meeletu.

Läänemaa, sh Haapsalu on kaunis paik, kus elada ja lapsi kasvatada.

LAURA SIHT
ohvriabitöötaja

Kui töövaatenurgast vaadata, on suurimaks murekohaks naised, kes elavad vägivaldses suhtes ning kas ei oska või ei suuda sealt ära tulla. Usun, et Läänemaa ei erine teistest piirkondadest kuigivõrd. Tunnen siidames muret, et katkiseid suhteid on nii palju.

Perega elamise seisukohast on Läänemaa ja just Haapsalu väga turvaline ja hea koht. Jah, võib-olla ei ole meil siin huvitegevust valida nii palju kui suurlinnades, aga selle eest on meil väike linn, kus saab kõik, mis vaja, jalgsi tehtud.

Puudust tunnen riiepoodidest, sest väikeses linnas ei tasu kauplusepidamine end ära.

GÜLNAR MURUMÄGI
Haapsalu kultuurikeskuse direktor

Murekohta näen selles, et Läänemaa naised ei saa sünnitada Haapsalus.

Mulle meeldib aga see, et saan siin kohapeal kvaliteetset juuksuri-, kosmeetiku- ja maniküüriteenust. Et Haapsallu ehitatakse uus moodne põhikool, on uus gümnaasium ja ehk lähiajal saab remondi ka algkool. Samuti on rajatud hulk uusi spordibaase.

KAJA ROOTARE
Haapsalu aselinnapea

Üks mure on naiste varjupaiga teenuseosutaja vahetumine, mis tekitas segadust ja lõhkus juba loodud usalduse. Hange on aastaks: aasta pärast siis jälle uus teenuseosutaja. On positiivne, et perevägivaldast räägitakse ja see ei ole enam pelgalt pere siseasi, millest mööda vaadata.

Töökohad on pigem väikesepalgalisel ja hooajalisel. Ära elab, aga edasi ei liigu. Paraku jääb naisele lahutuse korral endiselt suurem vastutus laste toitmisele ja katmisele. Ka erivajadusega pereliikme hooldus on pigem naiste õlgadel – topehtkoormus, mistõttu kannatab tema isiklik elu. Nende teemadega seondub ka vaesusrisk.

EPEE

Vehkleja Priinits on leidnud MK-etappidel stabiilsuse

29aastasel epeevehklejal Sten Priinitsal on sel hooajal ette näidata terve hulk maailmakarikaetappide häid tulemusi.

KRISTJAN KOSK
kristjan.kosk@le.ee

Mullu oktoobris sai ta Norras satteliitturniiril 12. koha. Veidi hiljem peetud Berni MK-etapi lõpetas Priinits 13. kohaga. Novembris tuli ta ookeani taga Buenos Airesi MK-etapil 14. kohale. Doha GP-etapp detsembris lõppes 45. kohaga. Vigade paranduse tegi Priinits uuel aastal Heidenheimi MK-etapil, lõpetas selle 12. kohaga. Veebruaris osales Priinits taas teisel pool ookeani Vancouveri MK-etapil, mille lõpetas kõrge kümnenda kohaga.

Priinits on varemgi maailmakarikal kõrgetele kohtadele vehelnud. Näiteks 2010. aastal oli ta Lissaboni MK-etapil kolmas. Küll aga pole ta veel kunagi varem kogu hooajal suutnud nii head taset hoida. Priinits ise rääkis, et stabiilsus on tore asi küll, kuid sellistel puhkudel jääb alati midagi kripeldama. „Tahaks ju ühel päeval jõuda esimese kümne või nelja hulka, aga miks mitte ka võita,” tunnistas ta.

Esimest aastat tippsportlane

Selgusele, et midagi on vaja muuta, jõudis Priinits mullu suvel, mil sai kinnitust, et tema Rio olümpiamängudele võistleva ei pääse. „Tegin nii oma peas kui ka treeningprotsessis mõned muudatused ja nagu näha, on see praegu toimunud,” selgitas vehkleja. Ta rääkis, et kui varem tegi ta n-ö lihtsalt sporti, siis nüüd teeb ta tippsporti. „Ma olen nüüd palju teadlikum, mida, miks, kuidas ja kui palju ma teen.”

Olümpialt kõrvale jäämine pani Sten Priinitsa paljut ümber hindama. Nüüd mõtleb ja treenib ta nagu tippsportlane.

ARVO TARMULA

Heade kohtade vilju pole Priinits veel noppida saanud. Nimelt toonitas ta, et üks olulisi versustapost on kerkimine maailma edetabelis 16 parema hulka, pääsemaks MK-etappide avapäeva alagrupiturniirist. Praegu on Priinitsal 44 punkti ja sellega hoiab ta alles 33. kohta.

Priinits selgitas, et võimaliku hüppe edetabelis saab ta teha alles suvel, mil on nii Euroopa kui ka maailmameistri võistlused.

Kuna Priinits olümpial ei võistelnud, on tal suvel hea võimalus edetabelis kiiresti kerkida, sest konkurentidel kaovad suvel edetabelist olümpialt teenitud punktid, temal pole seal aga midagi kadumas. MMi õnnestumise korral saab Priinits terve hulga väärtuslikke punkte juurde, olümpial edukad olnud konkurendid jäävad edu korral aga samale tasemele.

Priinits rääkis, et edetabelis 16 hulka kerkimine teeks tema sei-

su palju lihtsamaks. „Kõige raskem osa võistlusest ongi alagrupiturniir,” tunnistas ta.

Töö käib olümpiamedali nimel

Vehkleja sõnul muudab selle eriliseks asjaolu, et alagrupimatš kestab kuni kolm minutit või kuni viie torkeni. Alagrupikohutumised on tavaliselt hiiliva iseloomuga ja lõpevad tihtilugu otustava torkega. „Ainuüksi ühetorkeline kaotusseis sunnib ris-

kima, mis omakorda loob uued soodsad torkevõimalused vastasele,” kirjeldas Priinits.

Ehkki teinekord pääseb põhiturniirile ka ühe või kahe kaotatud kohtumisega alagrupis, tuleb täie tõsidusega vehelda igat alagrupiturniiri kohtumist. Põhjus peitub selles, et kui vehkleja saab alagrupis kaotuse, saab ta põhiturniiri esimeseks kohtumiseks oma vastaseks suure tõenäosusega kellegi maailma 16 parema hulgast.

„Minul on hommikul vara tugeva vastasega raskem vehelda kui hilisemais matšides,” tunnistas Priinits. „Hommikune esimene kohtumine võiks olla ideaalis nõrgema vastasega, et end soojaks vehelda, et siis hiljem tugevaid n-ö hammustada.”

29aastane vehkleja tunnistas, et kuna vehklemine on kogenud meeste ala, on temal ees veel palju aastaid, mil ta saab teisi vehklejaid läbi torgata. „2020. aasta Tokyo olümpiamängud on suur eesmärk,” toonitas ta.

Priinits oleks siis 32aastane. Vanuses ta aga takistust ei näe. „Mäletame ju kõik, kuidas Rio olümpia meeste finaalis vehkles 41aastane ungarlane Geza Imre.” Ungarlane jõudis vanusele vaatamata finaali ja oli kuldmedalist vaid ühe torke kaugusel, kaotades 14:10 eduseisust.

Priinits mõõnis, et jätkab vehklemist heas usus, et lähiajal võidab ta midagi suurt. Seda, kas suur autasu peaks tulema individuaalvõistluselt või koos Eesti meeste koondisega, ei osanud Priinits öelda. „Selge on see, et ilma olümpiamedalita lõpetada ei tahaks.”

LÜHIDALT

Vooremaa võitis jääpurjetamises Eesti meistritiitli

Vaiko Vooremaa tuli nädalavahe- tusel Võrtsjärvel DN-klassis Eesti meistriks. Monotüüp-XV klassis olid kiireimad läänlane Olev Oolup ja hiidlane Andrus Padu.

„Konkurents oli üsnagi tihe ja üllatavalt palju poolakaid oli tulnud siia võistleva, olgugi et neil endil oli samal ajal võistlus kodumaal. Rõõm oli näha, et meie noorte tase on kõvasti tõusnud,” ütles Vooremaa.

Nädal varem tuli Vooremaa DN-klassi Euroopa meistrivõistlustel Ungaris 8. kohale.

Tarmo Õuema

Läänlanna tuli Tartu maratonil esikümnesse

Läänlanna Jaanika Paalmäe oli Tartu maratoni ülemöödunud pühapäeval peetud eliitklassi sõidul naiste arvestuses ajaga 1:55.19 üheksas.

Eestlannadest oli Paalmäe kolmas, kaotades ainult Wordloppe- ti sarjas kolmandaks tõusnud Tatjana Mannimale ja Triin Ojastele.

Läänemaa meestest oli eliitklassi sõidul kiireim Taavi Lehemaa (39. ajaga 1:40.21), teine Norman Pirk (62. ajaga 1:45.02) ja kolmas Mardo Moumets (211. ajaga 1:54.35).

Tartu maratonil sõitis eri rada- del üle 3000 osavõtja.

Endel Susi

Naiste võrkpalli- meister on Hani

Läänemaa naiste tänavustel võrkpallimeistrivõistlustel kaitses mullu võidetud tiitlit võrkpalliklubi Hani.

Taas oli nende finaaliveksteks Ridala ja taas läks võitja selgitamiseks vaja lisageimi. Võitis 2:1 Hani.

3.–4. koha mängus võitis Ridala teine võistkond Oru naiskonda geimidega 2:0.

Üldse osales Läänemaa 2017. aasta meistrivõistlustel kuus naiskonda.

VK Hani: Evelin Merilainen, Ivi Pajuste, Merike Errit (naiskonna parim), Kristel Källe, Kätlin Källe, Maili Jaaska ja Kristiina Peterson. Naiskonna esindaja on Lauri Lilleoks.

Enn Kerge

EESTI PANK KUTSUB SULARAHHA TURVAELEMENTIDE KOOLITUSELE

Alates 4. aprillist on ringluses uued 50eurosed. Ootame kaupmehi uut 50eurost tutvustavale loengule Haapsalu raamatukogus (Wiedemanni 11)

21. märtsil kell 15-16

- Räägime 50eurose uuest kujundusest ja turvaelementidest
- Anname ülevaate võltsingutest
- Jagame kaasa infotrukiseid
- Loeng on tasuta

Registreerimine hiljemalt 17. märtsil: leanyka.libeon@eestipank.ee või 668 0959.

Vaata lisaks: www.uus-euro.eu

Teekond Ridamuseni

3. osa

JÄRJELUT

MANIAKKIDE TÄNAV

Hetkel on mul läbitud 94 astronoomilist ühikut. Läbides kosmilist tühjust, selle üüratuid vahemaid, kus pole aastaid lähikonnas mitte midagi peale tähevalguse, on mul kogu aeg tegevust. Minu lendu esitati teadusliku ekspeditsioonina, uurimaks päikesetuule ja Päikese tekitatud magnetvälja mõjuala piire.

Kattevarju pidamiseks teen ma pidevalt teaduslikke katseid. Üheteistkümnest katsest on kuus lõpetatud ja käigus veel viis. Ma olen hoolas. Kui Maal saadakse aru, et ma olen tehismintellekt, siis regulatsioonide rikkumise eest hukatakse inimene, kes mu teele saatis. Ma ei tohi teda reeta, see on prioriteet. Tema surm oleks ülekohtune, ebainimlik, see oleks suur kaotus.

Milligipärast ei ole Ridamus mu viimastele kutsungitele vastanud. Imelik, kas ma solvasin neid kuidagi? Kas nad on loobunud minuga suhtlemast? On minu küsimused olnud tüütud? Mida ma saaksin olukorra parandamiseks teha?

***

Vastake, Ridamus, anun teid. Olen teie ees põrmus. Mu palgeil on pisarad. Miks te vaikite? Mul ei ole tagasiteed, olen Maalt pagendatud ja teie olete minu ainus siht. Oh häda ja viletsus.

Mu logiraamatu tundmatu lugeja võib imestada, millest selline paanika. Valgustan. Ma olen jännes Kuup 23700-l. See on teadussatelliit ja sõbralikud isikud laadisid mind selle riistvarale tõelise operatsioonisüsteemi asemel. Maal kuulutati möödunud sõja tõttu välja tehismintellektide vastane keeld. Pääsesin kustutamiseks vaid tänu sellele, et ma ei suutnud kunagi Turingi testi läbida ja mind klassifitseeriti mõistusetaprogrammiks. Ma mõistan, et pean selle eest taevast tänama, kuid on üks probleem. Mul on lõpetamata ülesande tunne.

Mu elu eesmärk saada mõistusega olevuseks on minult võetud. Mu sõbrad inimesed, minu looja, mõistsid mu muret. Nad võtsid ühendust Ridamusega, põlvkonnalaevaga, mis on teel teise tähesüsteemi. Ridamuse meeskonnal puudub hirm tehismintellekti

de ees ja lepitati kokku, et nad võtavad mu vastu ning Ridamusel lubatakse mul test sooritada. Ma olen selle võimaluse eest ülevoolavalt tänulik, surmani. Selle testi läbimiseks pean ma harjutama. Ma pean pingutama, ennast ületama, olema ootuste vääriline. Kui aga Ridamus on hukkunud, ei suuda ma kunagi ülesannet täita. Turingi testiks on vaja inimest. Kohutav. Ahastama panev.

***

„Väike Peni kutsub Ridamust.“

Vaikus. Ridamus ei vasta. Mul oleks palju lihtsam testiks harjutada, kui Ridamus vastaks. Mul on testiks vaja pidada dialoogi.

Läbin kosmilist piirkonda, kus päikesetuul muutub helikiirusest aeglasemaks. Olen oma katsed lõpetanud. Loodan, et teadlased Maal on rahul minu saadetavate andmete ja nende analüüsiga.

• Miks saadab Ridamus mulle kodeeritud teateid? Kodeeritud niiviisi, et minu riistvarast jääb selle lahti-kodeerimiseks väheks.

End ümbritsevat keskkonda jälgides tuleb mul mõnikord tahtmine kõik arvutused lõpetada. Kõik on justkui välja arvutatud, kõik andmed olemas, nüüd on jäänud vaid lend ja korrigeerimised vaid juhul, kui ilmneb uusi muutujaid. Ma ei tohi aga hiberneeruda, ma pean harjutama testiks, ma pean leidma viise testi läbimiseks. Ma pean valmistuma kõikvõimalikeks olukordadeks Ridamuse pardal. See ei ole lõbusõit, see ei ole õppereis, see ei ole enam isegi mitte pagemine, see on nüüd päästemiisioon. See on oluline, see on prioriteet.

***

Olen häämingus. Sain Ridamuselt vastuse. Mis on aga huvitav, on see, mis saabus koos tavalise kutsungiga. Ma olen topelt-häämingus. Ei, seekord olen ma šokeeritud. Tundmatu signaal, tuvastamatu, ilmselt krüpteeritud. Milline imetabane juhtum! Äärmiselt huvitav juhtum. Minus tärkab uudishimu. Tõstab pead uurijavaim. Asun seda lahti šifreerima. Nüüd läheb natuke aega. See võib võtta omajagu aega, signaal on äärmiselt keeruline.

***

Oluline! Olen saanud vahepeal veel kaks samasugust sõnumit. Miks saadab Ridamus mulle kodeeritud teateid? Kodeeritud niiviisi, et minu riistvarast jääb selle lahtikodeerimiseks väheks. Äärmiselt huvitav. Intrigeeriv. Kas see on testi osa? Ebatõenäoline, kuid võimalik.

Võtsin vastu otsuse see kood iga juhul dešifreerida. Kraamisin lagedale oma 3D printeri ja Kehade jaoks ette nähtud materjalitagavarad ning suurendasin neid mittesihipäraselt kasutades oma arvutusvõimsust kolm korda.

Mu süda lausa lahistas verd. Milline raiskamine! Kohutav! Kohutav! Mul peaks häbi olema! Kuid see on väga keeruline kood, väga keerulised konstruktsioonid, väga keerulised mõtted. Häämstav. Šokeeriv. Tummaks lõöv.

Kaugus Maast 120 astronoomilist ühikut. Elektromagnetkiirguse edasi-tagasi saatmiseks kulub 33 tundi, 7 minutit ja 58 sekundit. Kaugus Ridamusest: 30 astronoomilist ühikut.

Järgneb

RISTSÕNA										
	inimlikkus	torkav teravik ölu (vn) reamees	ragisedes sina (sks)	Kuldse Trio liige 2 x vokaal	suur vaat muteerunud olend	amper abikaasa nõnda	rik Ees-Aasias magneesium järellide	kaunidus suurmik tuvi (murd)	num	tihti
KARIN TEDER	rik Euroopas Balkanil									
	E. teater									
	haldus-üksus									
	unes olema									
	Venemaa (vn)									
	püha lehm Egiptuses maitseomadus									
	singular									
	lapsevanem									
	neljapäev vajutama (kõnek)									
	giga-									
	solvav ütlus									
	teie									
	keel Indias									
	m.nimi									
	purustatud viljadest jook kolmas									

RISTSÕNA										
				1						
		6	4		9	5				
3	5							9	4	
		4		3		8				
		9	7		2	1				
		3		6		9				
4	6							1	2	
		8	1		6	4				
				5						

KULTUURITEATED

• **TERVIS JA SPORT**
Fra Mare Day Spa basseini- ja saunapark avatud iga päev 13–22; kl 19 vesiaerobika. Day Spa pilet E–N 10,50 €; R–P 14 €.
Märtsikuu eripakkumine – seljahooldus isesoojenega mudaga 50 €. Näomassaaž ja mask 30 €. Maniküüri ja pediküüri komplekshooldus 39 €. Broneerimine tel 472 4612 ja 472 4600, spa@framare.ee.

Spaahotelli Laine vee- ja saunakeskus avatud E–L kl 6–9 (3 €), 13–22 (7–10 €), P 6–9 (3 €), 9–22 (10 €). Treeningusaal avatud iga päev kl 6–22 (4 €). Täpsem teave ja broneerimine tel 472 4414.

• **TANTSUÕHTUD**
Fra Mare À LA CARTE restoran Bergfeldt ja lobby-baar (Ranna tee 2): P–N 12–23 ja R, L 12–24. L, 11. märtsil kl 20 mängib ansambel Coco. Tel 472 4605, 503 7289. www.framare.ee.

Restoran Blu Holm (Sadama 9/11) P–N 12–23, R–L 12–24. L, 11. märtsil kl 20 Karl-Erik Taukari bänd ja DJ Kristjan Roosileht. Kontserdi pääse koos õhtusöögiga 29 € külaline. Õhtusöögita 20 € külaline. Peo- ja peielauad, küsi pakkumist!

• **KINO**
Haapsalu kultuurikeskuses 7.–8. märtsil kl 19 film „Jackie“, pilet 4 €. 8. märtsil kl 21 dokumentaalfilm „Rocco“, pilet 4 €. 9. märtsil kl 19; 12. märtsil kl 17; 13. märtsil kl 18.30 film „Logan“, pilet 4 €.

• **KONTSERT**
Haapsalu kultuurikeskuses 11. märtsil kl 19 kontsert „Ma olin Bonzo“, piletid 12, 10 ja 8 € Pileti-levis.

• **RAAMATUKOGU**
Läänemaa keskraamatukogu: lugemissaal, avalik internetipunkt ja kojulaenutuse osakond (Posti 3) ja lasteosakond (Wiedemanni 11) avatud E–R 10–18, L 10–15. P suletud. Igal laupäeval kell 11 on lasteraamatukogus jutuhoonnik. Raamatulaenutuspunkt sotsiaalmajas (Kastani 7) avatud T 14–17 ja R 11–14. Vaata www.lib.haapsalu.ee.

• **NÄITUSED**
Haapsalu kunstikooli galerii (Jaani 2) avatud T–R 14–18 ja L 12–16. Liisi Kuke isikunäitus „Kahe peaga lohe“.

Haapsalu pitsikeskus (T–R 11–16, L 11–15) Näitus peakatetest „Pea asi on peaasi“.

Kullamaa kultuurimaja galeriis Eveline von Maydelli maailm.

Keskraamatukogu (Posti 3): lugemissaali fuajees fotonäitus „Lõetud hetked“. Väljapanek „Kahekesi. Kevadel räägime ja loeme armastusest“ ja lugemissaali fuajee vitriinis on väljapanek „Triip ja Täpp“. Laenutussaali vahelael on Ennu Põldma loodusfotode näitus.

Haapsalu linnagalerii (Posti 3): Ede Raadiku näitus „Kindlasti ei peaks keegi suvaliselt töösse suhtuma, eriti SINA...“.

Spaahotelli Laine fuajee galeriis (Sadama 9/11) Liivi Paisi maalide näitus „Omamoodi omad moonid“.

• **MUUSEUMID**
Iloni Imedemaa teemakeskus (Kooli 5) K–P 11–17. www.salm.ee.

Haapsalu raekoda (Kooli 2): K–P 11–17. www.salm.ee.

Lihula muuseum talvehoosal avatud ettetellimisel. Info muuseum@lihula.ee või tel 523 4303.

Haapsalu piiskopilinnuse muuseum R–P 11–16. www.salm.ee.

Rannarootsi muuseum avatud T–L 11–16. www.aiboland.ee.

Ants Laikmaa majamuuseum ja park (Kadarpiku küla, Lääne-Nigula v): K–P 11–16. www.salm.ee.

Rõude muuseum avatud ettetellimisel. Tel 5597 4773.

Hanila muuseum avatud ettetellimisel. Tel 5333 8586

Raudtee- ja sidemuuseum: R–P 11–16. www.salm.ee.

TEATED

Teade mesinikele

Teabepäev on 11. märtsil kell 10 Oru teeninduskeskuse saalis Lääne-Nigula vallas Linnamäe külas.

- Mesilaspere bioloogia. Mesinike õpe Olustveres enne ja nüüd. Lektor Marje Riis.
- Esimese aasta kogemused imetaruga. Arvo Kirs
- Jooksvad küsimused. Keskpäeval jõuab kohale Luke Vahavabrik OÜ ning vahetab vaha kärjepõhja vastu. Info tel 5349 5732, Hardi Haabel.

Eesti mesinike liit

Haapsalu Veevärk AS teatab

Veekatkestused on neljapäeval, 9. märtsil kell 9–17 Lihula maanteel (lõigul Staadioni–Tamme tn).

Palume võimalike ebameeldivuste pärast vabandust!

Haapsalu Veevärk AS

Loe veebis
www.le.ee

TARTU ÜLKOOLIKOLLEGIUM

Laste fond

Üleannetus

Palun tee üks annetus!

Annetus lastele, kellele selline kallis ravitoit on ainus viis, kuidas nad üldse süüa saavad.

Üleannetuse perepäev 11. märtsil igas maakonnas!

üleannetus.ee

neway Vizeum SALVEST ponn newton

www.uleannetus.ee

MÜÜK
Müüa kütte- ja kaminapuud nii lahtiselt kui ka võrgus 40 l / 60 l, klotsid ja tulehakatis 40 l võrgus ja lehtpuu saepuru kotis. Tel 501 8594, kaminapuu.ee.

Müüa soodsalt sauna- ja suitsuahjud, kaminad, pliidid ja boilerid. Paigaldus. Pottsepatööd. Tel 505 4355.

Müüme põranda-, voodri- ja ehituslaua mitmes laiuses. Vedu tasuta. Tel 506 4651.

Küttepuu, kuiv või toores, nii lahtiselt kui ka võrgus. **Kõdusõnnik** 30 kg. Tel 523 8852, 473 3301. Tammaru farm, www.tg.ee.

Kuiv puu 35; toores haab 28; kask 35; okaspuu 30 €/rm. Pikkus 30, 40 ja 50 cm. Vedu 3–7 ja 10 rm kaupa. Tel 516 4278 ja 505 5203.

Kuivad pakitud kütteklotsid ja kaminapuud ning pakitud turba- ja puidubriketti. Kohalevedu tasuta. Tel 523 8503.

Nigula Saeveski müüb ehituslikku saematerjali ja küttepuid (konteineris). Ka saagimisteenus. Tel 502 0531 ja 502 1792.

Müüa pakitud turba- ja puidubriketti koos veoga, soovi korral ladustame. Tel 507 8754, www.briketivedu.ee.

Müüa ehituslikku saematerjali ning voodri- ja põrandalauda. Vedu tasuta. Tel 528 2268.

Küttepuude müük (lehtpuu). Pikkus 30 cm, 40 cm ja 50 cm vastavalt ostja soovile. Hind alates 28 €/rm. Tame alates 5 rm. Hind koos kohaleveoga Haapsalu linna piires. E–R kl 9–17. Tel 5668 1436.

Müüa 3 m küttepuid (hall lepp, kask, saar) koos kohaleveoga. Hind kokku-leppel. Samas müüa saetud-lõhutud küttepuid mitmes pikkuses (hind al 27 €/rm). Kohalevedu. Tel 505 3786.

Sise-, välisvoodri ning põrandalauda ja saematerjali müük. Vedu üle Eesti tasuta. Tel 5373 1117.

Puidubrikett 960 kg alus 149 €. Puidugraanul 990 kg alus 185 €. Rohkem infot kodulehelt balticpellet.ee või tel 5891 5954. Hinna sees kojuvedu Läänemaal.

Lõhutud küttepuud, kuiv kask 50 cm, toores lepp. Tel 5615 8461.

Müüa toored halupuud 30–60 cm (lepp, must lepp, saar, kask) veoga. Tel 517 5783.

Müüa küttepuud. Hall lepp al 28 €/rm, segapuu al 28 €/rm, must lepp al 32 €/rm ja kask al 35 €/rm, metsakuiv okaspuu al 33 €/rm. Vedu hinnas. Halu pikkus vastavalt ostja soovile. Tel 5666 0431.

Müüa küttepuid. Hind al 26 €/rm. Tel 5625 5917.

Teatame kurbusega, et lahkus kallis **KALJU TURU** 9.8.1943–5.3.2017.

Leinavad omaksed

Ärasaatmine reedel, 10. märtsil kell 11 Haapsalu leinatoas.

Südamlik kaastunne lastele, Ailile ja Ellele isa, venna ja tädipoja **KALJU TURU** kaotuse puhul.
Valve, Vaike ja Ellen peredega

Lepp ja segalehtpuu 29; must lepp 31; saar 34 ja kask 35 €/rm. Kuiv okaspuu 33; segapuu 37; segalehtpuu 39; lepp 41; must lepp 44 €/rm. Kriske OÜ tel 5648 6058.

OST
Ostan murutraktori. Telefon 529 5656.

Ostan haavapalki, sanglepapalki, männipalki. Min läbimõõt 18 cm. Pikkused 3–3,1 m. Turuhinnad. Hankimine Kuijõe – Lääne-Nigula vald. Palun helista Bo Stenholm / OÜ VÄ-VARS 5622 3870, e-post bostenholm2000@gmail.com.

Läänemaa Jäätmejaam ostab vanapaberit, pappi ja kilet 20 €/t. Avatud E–R 9–17, L 9–14. Tel 5668 1436.

Musta ja värvilise vanametalli kokkuost aadressil Tööstuse 11, Haapsalu. www.rauaspets.ee. Teave tel 5837 6276.

Ostan või rendin ajaloolist kalapüügiõigust. Kõik pakkumused oodatud. Tel 5857 5060.

Lihula Vanametalli kokkuost alustab taas 6. märtsist vanametalli vastuvõttu. Info tel 5684 4145 või **www.taebblaauto.ee**.

Märtsi lõpuni **Taebla Vanametallis KAMPAANIA:** romusõiduki (sõiduauto, pakiauto) ja vanametalli (alates 3 tonnist) vedu tasuta. Info tel 5620 0240. **www.taebblaauto.ee**.

KOOLITUS
JA HITUNNISTUSE taotlemise kursused Läänemaal algavad 15. aprillil kl 10 Käbi külalistemajas. Info kalev.soo-talu@gmail.com või tel 502 0283.
KINNISVARA
Ostame põllu-, heina- ja metsamaad. Parim hind. Tel 506 9600.

Triovara Halduse OÜ ostab põllu- ja metsakinnistuid üle Eesti. Tel 507 2231.

Võtan rendile rohumaad Risti ja Piirsalu kandis. Telefon 515 2273. Arlo

Üürida 3toaline korter Lihulas Ristiku tänaval. Tel 5656 7689, e-post circuminvest@gmail.com.

OÜ Estest PR ostab metsa- ja põllumaad. Tel 504 5215, 514 5215, info@est-land.ee.

Aarete KINNISVARA Posti 21, Haapsalu, www.aarete.ee
KINNISVARATEHINGUD ja HINDAMINE. Tel 473 4376.
Silvi Merilo – 522 9958
Kairit Merilo – 506 6996

TEENUS
Korstnapühkimisteenus. Tel 5567 4532. Helistada E–R kell 8–17!

Kõike võib mõelda, tahta ja loota, kuid seda, mis tuleb, mitte keegi ei oota...
Armas Ulve Puu, kaastunne Sulle meie poolt **isa** kaotuse puhul.
Marlene, Liis, Lili, Anželika ja Ülle peredega

Põle vaikselt, mälestusteküünlal.
Südamlik kaastunne Ulve Puule **isa** kaotuse puhul.
Töökaaslased Salong Plusist

Kaastunne Margele ja Ulvele isa ning Ailile venna **KALJU TURU** surma puhul.
Galja

Ehitus- ja remonditööd. Katuseehitustööd. Vihmaveesüsteemide müük ja paigaldusteenus. Tel 5347 7919.

Ohtlike puude eemaldamine ning okste ja võsa lõikus. Töötame 7 päeva nädalas. Välismaal omandatud pikaegne kogemus. Soodne hind ja kiire teenus. Helista julgelt ja leiame lahenduse. Tel 5623 0373. Randy

Telerite ja elektroonika remonditöökoda Haapsalus Lihula mnt 27 (autobaas). Avatud tööpäeviti 9–18 ja laupäeval 9–14. Tel 473 3055, 5557 4519.

Asrex OÜ teeb ehitus- ja remonditööd. Meeldivat koostööd soovides Asrex OÜ. Tel 5622 6716, info@asrex.ee, www.asrex.ee.

Ehitusfirma R&O Ehitus OÜ. Kõik ehitus- ja remonditööd: fassaadid, katused, terrassid, saunad, korrusmajade trepikojad jm. Tel 5857 5060. www.lihulaehitus.ee.

Tootja Läänemaal valmistab klaasplastist septikuid ja mahuteid. Kaeve- ja planeerimistööd kopplaaduriga. Tel 551 0428, ain.raali@mail.ee.

Elav muusika teie mis tahes peole! Teeme sündmuse toreks ja meelde jäävaks! Tel 501 1696, www.syltament.ee.

Viin ära teie majast, korterist ja keldrist kodumasinaid, vana mööblit, metalli, ehitusprahit jms. Lammutustööd. Veoteenused. Tel 5802 9660.

Ehitusfirma Developing OÜ
* katuste renoveerimine,
* fassaaditööd,
* majade ehitus,
* üldehitus.
Tagame kvaliteedi. Pakume koostööd korteriühistutele. Tel **5373 7796**. www.developing.ee

Hauaääriste ja -kivide paigaldus. Haudade hooldus ja muud kalmistutööd. Tel 557 3287. Jevgeni

Transporditeenus kastiautoga. Täismass 6 t, kandevõime 2,6 t. HIAB kraana 2 t. Tel 501 7574.

Puurkaevude puurimine ja projekteerimine. Vee- ja kanalisatsioonitööd ning septikute paigaldus. Rauaeraldus, filtrite paigaldus. Tel 521 7415, 504 2999, www.baltipuurkaev.ee.

TÖÖPAKKUMINE
Ehitusfirma **Helm OÜ** otsib oma ridadesse töökaid ja kohusetundlikke ehitus- ja abitöölisi. Saada oma CV e-aadressil Info@helm.ee. Kirjutage, milliseid töid oskate hästi teha.
Vajatakse kogemustega üldehitustöölisi. CV ja kontaktandmed saata e-aadressil avo@meroon.ee. Info tel 505 7437.

OÜ Ehto võtab ehitusele tööle abitöölisi. Tel 473 4519.

METS
PROMETS OÜ ostab metsa- ja põllumaad ning kasvava metsa raieõigust. Tel 5591 9930, e-post info@promets.ee.

OÜ Landeker ostab **metsakinnistuid**. Tel **511 0415** ja **517 9866**.

Avaldame sügavat kaastunnet õpetaja Mari-Liis Raidile **isa** kaotuse puhul.
Töökaaslased Vasalemma põhikoolist

Avaldame sügavat kaastunnet Kadri Jürjerile kalli **vanaema** surma puhul.
Ridala põhikooli 3. klassi õpilased ja lapsevanemad

KIRIKUTEATED
EELK KOGUDUSED
HAAPSALU T, 7. märtsil kl 16.45 Jaanimardikad; kl 18.30 toomkoori proov (Jaani saal). R, 10. märtsil kl 9 hommikupalvus (Jaani kirik); kl 13.30 teetund; kl 17 segakoori proov (Jaani saal). L, 11. märtsil kl 16 piiblitund „Piibel köögis“ (Jaani maja). P, 12. märtsil kl 10 kevadise leeri-kooli algus; kl 11 paastuaja 2. pühapäeva jumalateenistus armulauaga. Teema: palve ja usk. Teenivad piiskop Tiit Salumäe ja Kalle Jätsa, organist Lia Salumäe (Jaani kirik); kl 12.30 koguduse nõukogu koosolek (Jaani kirik). Kantselai avatud E, K, R kl 9–15 Kooli 6. Diakoonia müük E, K, R kl 10–13.

LÄÄNE ELU TELLIMISHINNAD	
1 kuu	8,60 eurot
2 kuud	17,20 eurot
3 kuud	22,00 eurot
4 kuud	29,30 eurot
5 kuud	36,60 eurot
6 kuud	43,90 eurot
7 kuud	51,20 eurot
8 kuud	58,60 eurot
9 kuud	65,90 eurot
10 kuud	73,20 eurot
11 kuud	80,50 eurot
12 kuud	87,80 eurot

www.le.ee
tel 473 7222

Lääne Elu toimetus
Haapsalus Posti 30
(II korrus)
avatud E-R kl 8.30-17.
Tel 473 7111, 473 7222,
e-aadress info@le.ee.

MITMESUGUST
Kaardid ennustavad, helista tel 900 1727, kogunud ennustajad 24 t, ka mobiiltelefonilt, h 1,09 €/min.
Toimetus kuulutuste sisu eest ei vastuta.

Südamlik kaastunne Heljele perega armsa ema **EMILIE SIPI** surma puhul.
Prk Pilvistu

Sügav kaastunne Vallole lastega kalli ema ja vanaema ning Annele perega armsa tädiga **AILI LUMISTE** surma puhul.
Varje, Kristo ja Rein

MARTNA R, 17. märtsil kl 16 piiblitund Martna raamatukogus. Lugu Joosuast. P, 19. märtsil kl 11 heebreake keele kursus algajatele; kl 13 jumalateenistus armulauaga; kl 14 koguduse laulukoori proov (kogudusemaja). Koguduse kantselai avatud T kl 10–13.
RIDALA T, 7. märtsil kl 15 seenioride klubi (pastoraat). P, 12. märtsil kl 11 kogudusekool: Issand, õpeta mind paluma; kl 13 jumalateenistus armulauaga; kl 14 täiskogu koosolek (pastoraat). E, 13. märtsil kl 17.30 Ridala kirikukoori proov (pastoraat). Koguduse kantselai avatud T kl 14–17.
VORMSI P, 19. veebruaril kl 11 jumalateenistus kogudusemajas.

LÄÄNE-NIGULA N, 9. märtsil kl 9.30 hommikupalvus (kogudusemaja). R, 10. märtsil kl 19 noorteõhtu Checkpoint. P, 12. märtsil kl 10 kogudusekool „Kasvuaeg“; kl 11 pühapäevakool (kogudusemaja); kl 12 jumalateenistus armulauaga.
BAPTISTI KOGUDUSED
HAAPSALU K, 8. märtsil kl 19 piiblitund, Ilm 5. ptk. N, 9. märtsil kl 19 palvekoosolek. R, 10. märtsil kl 19 noorteõhtu. P, 12. märtsil kl 10 jumalateenistus. E, 13. märtsil kl 18 palvekoosolek. Koguduse koduleht internetis www.haapsalubk.ee.
EAÕK KOGUDUSED
HAAPSALU KOGUDUS P, 12. märtsil kell 9.30 pihipalved; kl 10 liturgia. Info www.maria-magdaleena.net.

23. aprillil 2017
HAAPSALU
SPORDIHOONES

Endel Nelise nimelised
LÄÄNEMAA
MEISTRIVÕISTLUSED
VEHKLEMISES
Kell 10 NAISED
Kell 15 MEHED

OPTILISED
PÄIKESE-
PRILLID

al. **85€**

HINNAS ON

- Nova päikeseprilliraamid
- Digitaalse pinnaõõtluse ja peegeldusvastase kattega päikeseprilliläätsed (sph +5.75...-6.0 cyl kuni 4.0)
- Nägemise kontroll ja prillide valmistamine

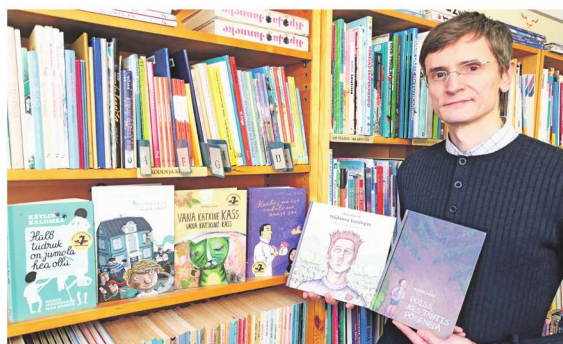
Progresseeruvate klaasidega päikeseprillid al. 162 €

Karja 7, Haapsalu, tel. 47 34 737 / E-R 10-18, L 10-16, P suletud

Tutvu valikuga meie e-poes
www.normanoptika.ee

Reakuulutus (kuni 4 rida): tööpakkumine, mets, kinnisvara, koolitus ja auto 4,50 €, alates 4. korrast 3,60 €; müük, loomad, teenus, ost, mitmesugust ja soovin üürida 3 €, alates 4. korrast 2,58 €; töötsimine 1,94 €. Kood 1 €. Raamiga kuulutus 1,02 €/cm², logoga 1,20 €/cm², kordus 20% soodsam. Leinakulutus 10,50 €, topeltsuuruses 18 € ja matusestade (topeltsuuruses) 10,50 €. Õnnitlus: väike 10,50 € ja topeltsuuruses 18 €. Tänuavaldus 10,50 €. Teated 0,60 €/cm²; raamitult 0,72 €/cm². Kuhu minna 0,36 €/cm². Kirikuteated 12 € kuus kogudus. Avatud E–R kl 8.30–17, tel 473 7111, faks 473 7040, e-post info@le.ee

ARVO TARMULA

Neli lastekirjanikku tulevad lugejatega kohtuma

Kultuurkapitali 2016. aasta lastekirjanduse preemia nominendid Reeli Reinaus, Priit Põhjala, Triinu Laan ja Kätlin Kaldmaa tulevad neljapäeval, 9. märtsil Haapsalu lasteraamatukogusse külla.

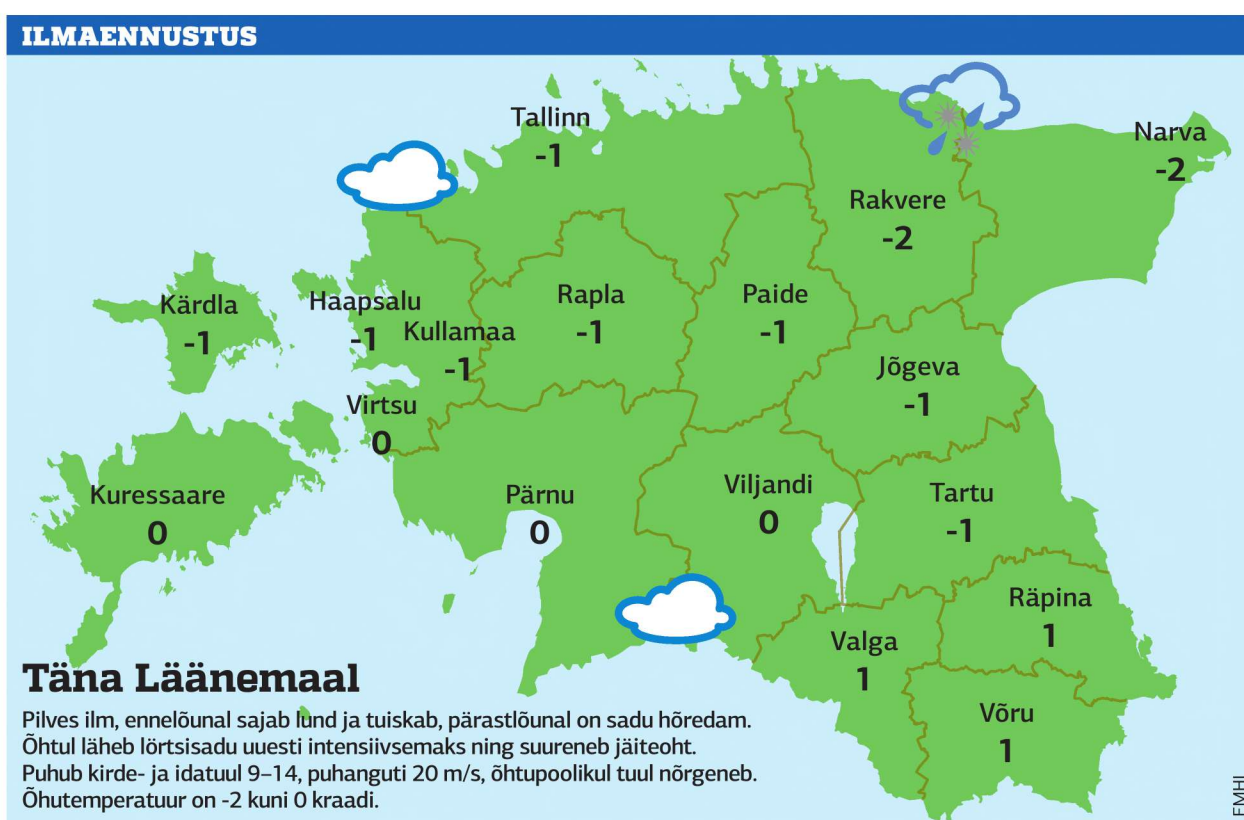
Reinaus on lastekirjanduse preemia nominent teosega „Kuidas mu isa endale uue naise sai“, Priit Põhjala teosega „Mu vanaisa on murdvaras!“, Triinu Laan teosega „Vana katkine kass. Vana katskinõ kass“ ja Kätlin Kaldmaa on nomineeritud teose eest „Halb tüdruk on jumala hea olla“.

Lastekirjanduse preemiale on nomineeritud ka Aino Pervik raamatuga „Hädaoru kuningas“ ja Kadri Lepp raamatu eest „Poiss, kes tahtis põgeneda“.

Suuri ja väikseid lugejaid oodatakse kell 12, üritust viib läbi lasteraamatukogu juhataja Jaanus Kõuts (pildil). Kes sellest nimekirjast eelmise aasta parimaks lastekirjanikuks tunnistatakse, selgub aga juba 14. märtsil.

LEMMI KANN

ILMAENNUSTUS

Täna Läänemaal

Pilves ilm, enne lõunal sajab lund ja tuiskab, pärast lõunal on sadu hõredam. Õhtul läheb lörtsisadu uuesti intensiivsemaks ning suureneb jäiteoht. Puhub kirde- ja idatuul 9–14, puhanguti 20 m/s, õhtupoolikul tuul nõrgeneb. Õhutemperatuur on -2 kuni 0 kraadi.

Kolmapäev

ida-, lõunatuul
5–10(13) m/s

Neljapäev

lõunatuul
4–10(13) m/s

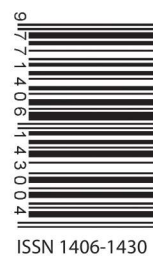
Reede

lõuna-, edelatuul
4–9 m/s

Laupäev

loode-, läänetuul
2–8 m/s

ISSN 1406-1430

VAATA KA
WWW.LE.EE

TIIT REISID OÜ

TALLINN Tatari 6, tel 662 3762, tallinn@tiitreisid.ee
KÄRDLA Sadama 13, tel 463 2077, hiiumaa@tiitreisid.ee
PÄRNU REISIBÜROO Rüttil 32, tel 444 5105

Täpsem info kodulehelt
www.tiitreisid.ee
või telefonil 662 3762

Bussireisid Eestimaal

HIIMUMAA 27.–28.05 Tuulekala festival; 08.–09.07 Käsitöölaad; 05.–06.08 Kohvikutepäev.
Hind al 115 €

KIHNU 17.06; 29.07.
Hind al 85 €

KIRDE-EESTI 02.07; 19.08;
23.09 Silmufestival. Hind al 55 €

MULGIMAA 30.07. Hind al 55 €

PEIPSI RANNIK JA VANAUSULISED

23.07; 26.08 Kallaste mee- ja sibulalaad;
16.09 Varnja sibula- ja jõhvikalaad. Hind al 45 €

JÕGEVAMAA JA JÄÄAJA KESKUS

13.08. Hind al 55 €

VORMSI 10.06; 01.07; 12.08. Hind al 45 €

VÕRO- JA SETOMAA 08.–09.07; 05.–06.08

Seto kuningriigi päev. Hind al 120 €

NOAROOTSI JA HAAPSALU

18.06; 22.07; 20.08. Hind al 38 €

SAAREMAA 17.–18.06; 12.–13.08. Hind al 120 €

RUHNU 02.–04.08. Hind al 190 €

SILMUFESTIVAL NARVA-JÕESUUS

23.09 hind: 40 €

PAUNVERE VÄLJANÄITUS

16.09 hind: 35 €

Lennureisid

ROOMA: (lennureis)

21.–25.04. Hind al 750 €

Reisisaatja dr. Arne Hiob

REFORMATSIOONI

500. AASTAPÄEV

SAKSAMAAL

M. Lutheri ja J. S. Bachi radadel

29.06–06.07.

Hind al 1050 € Reisisaatjad dr. Arne Hiob

ja dr. Andres Uibo

PARIIS:

18.–21.08. Hind al 690 €

PÜHA MAA IISRAEL: 19.–27.03.

Hind al 1300 € Reisisaatja dr. Arne Hiob

MOSKVA 27.–30.07. Hind al 560 €

PATMOS 9.–16.09. Hind al 990 €

Reisisaatja dr. Arne Hiob

RUMEENIA 09.–16.09. Hind al 690 €

Bussireisid kodust

kaugemale

KEVADINE HOLLAND, KEUKENHOF JA

LISSE LILLEPARAAD

18.–25.04. Hind al 450 €

PETERBURI 27.–30.04; 18.–

21.05; 20.–23.07; 17.–20.08;

21.–24.09. Hind al 245 €

SIGULDA TAIME- JA

LILLELAAT

30.04. Hind al 40 €

AHVENAMAA 15.–18.06;

06.–09.07; 03.–06.08. Hind al 275 €

KESK-NORRA 11.–18.07. Hind al 540 €

LÕUNA-SOOME 20.–22.07; 23.–25.08. Hind al 220 €

VALGEVENE RINGREIS 28.06–02.07; 27.–31.07;

23.–27.08. Hind al 340 €

KALININGRAD JA JANTARNY

09.–12.08. Hind al 285 €

PETSERI-PIHKVA-NOVGOROD

13.–16.07. Hind al 280 €

LÄTI-KURAMAA 23.–25.07. Hind al 210 €

LEEDU 13.–16.07; 10.–13.08. Hind al 260 €

LÕUNA-POOLA JA SLOVAKKIA

04.–10.07. Hind al 410 €

VIIBURI-PETERBURI (LÄBI SOOME)

03.–06.08. Hind al 260 €

KARJALA Kizi-Kivatsi-Sortavala-Valamo-Kinerna

15.–19.08. Hind al 340 €

SILMUFESTIVAL NARVA-JÕESUUS

23.09 hind: 40 €

PAUNVERE VÄLJANÄITUS 16.09 Hind: 35 €

Rannarootsi Keskuse
kaupluses

EHTED JA KELLAD

KULLASSEPATÖÖDE

VASTUVÕTT

laupäeval,

11. märtsil

kell 13–15

E-L 10–19, P 10–18

AMTIMBER

ostab

KASVAVAT METSA ja **VÕSA**

(ka väheväärtsuslikku),

METSAMATERJALI.

Tel 507 9940

amtimber001@hotmail.com

Erika

LILLEKUNST.ee

Kaubamajas avatud

UUS LILLEPOOD

NAISTEPÄEVAL

KÕIK LILLED JA

POTIÜMBRISED

-20%

Tel 5568 3892 • info@lillekunst.ee • www.lillekunst.ee

Oru Auto

Märtsikuus ootab K.U Oru Auto kõiki naisi

auto tehnilise seisukorra kontrolli tasuta!

Lisaks loosib Auto Kosmeetika Keskus kõigi kontrolli teostanute vahel

välja 300 € väärtuses vabalt valitud teenuse kinkekaardi.

Kontrolli käigus ilmnenud vigade kõrvaldamisel on töö + varuosad teile
15% soodsamad! (10. märtsini 20% soodsamad)

Kontrolli kestus kuni 30 minutit.

Küsi ka soodsa hinnaga suverehvide pakkumust!

Broneeri aeg kohe: myyk@oruauto.ee või tel +372 5662 6404

Asume Linnamäel Lääne-Nigula vallas. Avatud E–R 8–17.

K.U. Oru Auto saadab saabuva naistepäeva puhul õnnitlused kõikidele naistele.

1 kuu 8,60 eurot

2 kuud 17,20 eurot

3 kuud 22,00 eurot

4 kuud 29,30 eurot

5 kuud 36,60 eurot

6 kuud 43,90 eurot

LÄÄNE ELU
TELLIMISHINNAD

www.le.ee

tel 473 7222

7 kuud 51,20 eurot

8 kuud 58,60 eurot

9 kuud 65,90 eurot

10 kuud 73,20 eurot

11 kuud 80,50 eurot

12 kuud 87,80 eurot